

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Globalizacja i literatura światowa Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

<p>Kierunek studiów Filologia polska</p> <p>Specjalność Kuratorstwo literatury</p> <p>Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej</p> <p>Poziom studiów studia drugiego stopnia</p> <p>Forma studiów studia stacjonarne</p> <p>Profil studiów profil ogólnoakademicki</p>	<p>Cykl dydaktyczny 2023/24</p> <p>Kod zajęć 03FPLKLIS.22S.12558.23</p> <p>Języki wykładowe polski</p> <p>Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy</p> <p>Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe</p>	
<p>Koordynator zajęć</p>	Sylwia Karolak, Agnieszka Kula, Przemysław Czapliński	
<p>Prowadzący zajęcia</p>	Przemysław Czapliński	
<p>Okres Semestr 2</p>	<p>Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	<p>Liczba punktów ECTS 3</p>

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie z najważniejszymi koncepcjami „literatury światowej” oraz zaznajomienie z podstawowymi teoriami globalizacji
C2	zaprezentowanie możliwych kierunków rozwoju refleksji o literaturze w kontekście procesu globalizacji
C3	określanie konsekwencji globalizacji dla literatury światowej
C4	kształtowanie umiejętności interpretowania dzieł literatury obcej w kontekście kolonializmu i dekolonizacji oraz w kontekście nowych reguł rozprzestrzeniania się literatury
C5	doskonalenie umiejętności czytania dzieł literackich i koncepcji literaturoznawczych z uwzględnieniem kwestii władzy, hegemonii kulturowej i globalizacji
C6	kształtowanie świadomości transkulturowej

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	definiuje, porównuje i wiąże ze sobą pojęcia z zakresu metodologii badań literackich i poetyki, historii, socjologii, antropologii, ekonomii (stosując terminologię poprawnie i zgodnie z przeznaczeniem)	FPL_K2_W01, FPL_K2_W02, FPL_K2_W03	Udział w dyskusji/debacie
W2	rekonstruuje wskazane koncepcje „literatury światowej” oraz podstawowe teorie globalizacji i dokonuje ich krytycznej oceny	FPL_K2_W01, FPL_K2_W02, FPL_K2_W03	Prezentacja multimedialna, Udział w dyskusji/debacie
W3	charakteryzuje powiązania pomiędzy twórczością literacką i obiegiem literackim a procesami globalizacji	FPL_K2_W02, FPL_K2_W03, FPL_K2_W04, FPL_K2_W07, FPL_K2_W09	Praca pisemna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	interpretuje powiązania pomiędzy twórczością literacką i obiegiem literackim a procesami globalizacji	FPL_K2_U01, FPL_K2_U02, FPL_K2_U03, FPL_K2_U04, FPL_K2_U05	Udział w dyskusji/debacie
U2	buduje syntezę historycznoliteracką uwzględniającą perspektywę globalizacji	FPL_K2_U01, FPL_K2_U03, FPL_K2_U04, FPL_K2_U05	Udział w dyskusji/debacie
U3	projektuje możliwe kierunki rozwoju refleksji o literaturze w kontekście procesu globalizacji	FPL_K2_U01, FPL_K2_U05, FPL_K2_U08, FPL_K2_U10	Udział w dyskusji/debacie

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	buduje samodzielną interpretację dzieła literackiego z wykorzystaniem narzędzi „literatury światowej”, z uwzględnieniem socjologicznego wymiaru globalizacji oraz jego wpływu na literaturę	FPL_K2_U02, FPL_K2_U04, FPL_K2_U05	Prezentacja multimedialna, Praca pisemna, Udział w dyskusji/debacie
U5	samodzielnie przygotowuje prezentację stanowiska, merytoryczną argumentację	FPL_K2_U05, FPL_K2_U06, FPL_K2_U07, FPL_K2_U10	Prezentacja multimedialna, Udział w dyskusji/debacie
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	bierze udział w dyskusji, moderuje dyskusję	FPL_K2_K01, FPL_K2_K03, FPL_K2_K06	Prezentacja multimedialna, Udział w dyskusji/debacie

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	„Literatura światowa” - wybrane koncepcje (Goethe, Casanova, Said, Spivak, Moretti)	W1, W2, U2, U4, U5, K1	Konwersatorium
2.	Globalizacja - podstawowe teorie (Marks/ Engels, Bauman, Gray, Fukuyama, Huntington, Braudel, Wallerstein, Klein)	W2, W3, U1, U4, U5, K1	Konwersatorium
3.	Globalizacja wobec teorii i metodologii literackich	W1, W2, W3, U1, U2	Konwersatorium
4.	Literatura obca w kontekście kolonializmu i dekolonizacji	W3, U1, U2, U4	Konwersatorium
5.	Władza, hegemonia kulturowa i globalizacja jako kontekst interpretacyjny	W1, W2, U4, U5, K1	Konwersatorium
6.	Konsekwencje globalizacji dla literatury światowej; przyszłość literatury w kontekście globalizacji	W1, W2, U2, U3, U5, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda warsztatowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	<p>Warunkami zaliczenia są: aktywne uczestnictwo w zajęciach i w debacie/dyskusjach, przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej oraz przygotowanie syntezy.</p> <p>Kryteria oceniania: bardzo dobry (bdb; 5,0) – bardzo dobra znajomość zagadnień i zjawisk powiązanych tematycznie z przedmiotem zajęć; bardzo dobra znajomość wybranych koncepcji globalizacji i „literatury światowej”; znajomość podstawowych pojęć z zakresu socjologii, antropologii w kontekście globalizacji; wysoka świadomość powiązań zachodzących pomiędzy rozwojem literatury i sztuki nowoczesnej a uwarunkowaniami socjologicznymi, ekonomicznymi i prawnymi (globalizacja, kolonializm); bardzo dobra znajomość metodologii badań literackich i teorii literatury w zakresie powiązaniem z perspektywą komparatystyczną; bardzo dobra umiejętność krytycznej analizy omawianych tekstów; umiejętność budowania syntezy historycznoliterackiej, uwzględniającej perspektywę komparatystyczną i poznane teorie globalizacji; umiejętność aplikowania wybranych koncepcji do zagadnień historyczno- i krytycznoliterackich; umiejętność kompilowania zdobytej wiedzy, budowania transdyscyplinarnych ujęć uogólniających; dotrzymanie warunków zaliczenia przedmiotu.</p> <p>dobry plus (db+; 4,5) – jak wyżej, z dopuszczalnymi nieznacznymi brakami, zwłaszcza w zakresie znajomości podstawowych pojęć z zakresu socjologii, antropologii w kontekście globalizacji; wysokiej świadomości powiązań zachodzących pomiędzy rozwojem literatury i sztuki nowoczesnej a uwarunkowaniami socjologicznymi, ekonomicznymi i prawnymi (globalizacja, kolonializm); konieczna bardzo dobra znajomość wybranych koncepcji globalizacji i „literatury światowej”; dotrzymanie warunków zaliczenia przedmiotu.</p> <p>dobry (db; 4,0) – możliwy szerszy zakres braków w zakresie świadomości powiązań zachodzących pomiędzy rozwojem literatury i sztuki nowoczesnej a uwarunkowaniami socjologicznymi, ekonomicznymi i prawnymi (globalizacja, kolonializm); konieczna dobra znajomość wybranych koncepcji globalizacji i „literatury światowej”; dotrzymanie warunków zaliczenia przedmiotu.</p> <p>dostateczny plus (dst+; 3,5) – zadowalająca znajomość zagadnień i zjawisk powiązanych tematycznie z przedmiotem zajęć; zadowalająca umiejętność krytycznej analizy omawianych tekstów, umiejętność budowania syntezy historycznoliterackiej, uwzględniającej perspektywę komparatystyczną i poznane teorie globalizacji; zadowalająca umiejętność aplikowania wybranych koncepcji do zagadnień historyczno- i krytycznoliterackich; dotrzymanie warunków zaliczenia przedmiotu.</p> <p>dostateczny (dst; 3,0) – jak wyżej, z dopuszczalnymi większymi brakami w zakresie znajomości zagadnień i umiejętności krytycznej analizy tekstów.</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0) – niezadowalająca znajomość zagadnień i zjawisk powiązanych tematycznie z przedmiotem zajęć; nieznanostwo wybranych koncepcji globalizacji i „literatury światowej”; nieumiejętność krytycznej analizy omawianych tekstów; nieumiejętność budowania syntezy historycznoliterackiej, uwzględniającej perspektywę komparatystyczną i poznane teorie globalizacji; niedotrzymanie warunków zaliczenia przedmiotu.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. A. F. Kola, Socjalistyczny postkolonializm. Rekonsolidacja pamięci, Toruń 2018.
2. A. Jarmuszkiewicz, Współczesne badania nad recepcją literacką w kontekście literatury światowej oraz pamięci kulturowej, w: A. Jastrzębska (red.), Mapy świata, mapy ciała. Geografia i cielesność w literaturze, Kraków 2014.
3. D. Kołodziejczyk, Globalizacja a literatura światowa, online.
4. D. Thoresby, Ekonomia i kultura, Warszawa 2011.
5. E. Said, Kreacyjna geografia i jej przedstawienia: orientalizowanie ludzi Orientu; Styl, wiedza specjalistyczna, wizje: globalność orientalizmu, w: Orientalizm, Poznań 2005.
6. F. Braudel, Czas świata, w: Dynamika kapitalizmu, Warszawa 2013.
7. F. Fukuyama, Koniec historii?, [dowolne wydanie].
8. F. Moretti, Przypuszczenia na temat literatury światowej [oraz] Więcej przypuszczeń, „Teksty Drugie” 2014, nr 4.
9. F. Moretti, Wykresy mapy drzewa. Abstrakcyjne modele na potrzeby historii literatury, Kraków 2016. G. Ch. Spivak, Czy podporządkowani inni mogą przemówić?, „Krytyka Polityczna” 2011, nr 24-25.
10. I. Buruma, Okcydentalizm, Kraków 2004.
11. I. Wallerstein, Koniec świata jaki znamy, Warszawa 2004.
12. J. English, Ekonomia prestiżu. Nagrody, wyróżnienia i wymiana wartości kulturowej, Warszawa 2013.
13. J. Gray, Czym globalizacja nie jest, w: Falszywy świt. Urojenia globalnego kapitalizmu, Wrocław 2014.
14. J. P. Eckermann, Rozmowy z Goethem, Warszawa 1960, [t.1; tu: rok 1827].
15. K. Pobłocki, Kapitalizm. Historia krótkiego trwania, Warszawa 2017.
16. M. Bradbury, Atlas literatury, Warszawa 2002.
17. N. Klein, Doktryna szoku, Warszawa 2014.
18. P. Casanova, Światowa przestrzeń literacka, „Teksty Drugie” 2014.
19. S. Huntington, Zderzenie cywilizacji, Warszawa 1999.
20. T. Bilczewski (red.), Niewspółmierność. Perspektywy współczesnej komparatystyki. Antologia, Kraków 2010.
21. T. Zaryski (red.), Polska jako peryferie, Warszawa 2016.
22. Z. Bauman, Globalizacja i co z tego dla ludzi wynika, Warszawa 2000.
23. A. Schiffrin, The Business of Books: How the International Conglomerates Took Over Publishing and Changed the Way We Read, Verso 2000.
24. A. Beecroft, An Ecology of World Literature: Form Antiquity to the Present Day, Verso 2015.
25. B. Anderson, The Age of Globalization. Anarchists and the Anticolonial Imagination, Verso 2005.
26. Ch. Prendergast (red.), Debating World Literature, Verso 2004.
27. D. Damrosch, How to Read World Literature (How to Study Literature), Wiley-Blackwell 2008.
28. G. Ch. Spivak, Death of a Discipline, Columbia University Press 2005.
29. M. Featherston (red.), Global Culture. Nationalism, Globalization and Modernity, Sage 1990.
30. S. S. Prawer, Karl Marx and World Literature, Oxford University Press 1976.
31. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianego na czytanie.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Przygotowanie do zajęć	15

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
FPL_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym, zwłaszcza do podjęcia partnerskiego dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych;
FPL_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego;
FPL_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych, zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody;
FPL_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać niezłożone problemy badawcze w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, posługując się ujęciami teoretycznymi, pojęciami, procedurami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki;
FPL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać właściwie dobrane źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji;
FPL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza językoznawczych i literaturoznawczych;
FPL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej;
FPL_K2_U06	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać własne poglądy, posługując się właściwym stylem funkcjonalnym polszczyzny, dobranym adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z uwzględnieniem ekspresywnych, estetycznych i pragmatycznych właściwości języka polskiego;
FPL_K2_U07	Absolwent/ka potrafi formułując i artykułując wnioski na podstawie poprawnie przeprowadzonych i uargumentowanych rozumowań, odwołujących się do wiedzy, prowadzić debaty i brać udział w dyskusjach, zwłaszcza odnoszących się do zagadnień językowych, literackich i kulturowych;
FPL_K2_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się, również na gruncie zawodowym, językiem rodzimym z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
FPL_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe i specjalnościowe, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, jak również ukierunkowywać innych w tym zakresie.
FPL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich;
FPL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki w obszarze badań humanistycznych;
FPL_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób fakty i zjawiska z zakresu historii literatury polskiej od początków do współczesności, także w ich relacji z faktami i zjawiskami z dziejów literatury, sztuki i kultury powszechnej;
FPL_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesną literaturę oraz zjawiska współczesnego życia literackiego i kulturalnego, a także metody i teorie pozwalające wyjaśniać zależności między nimi oraz sytuować je w kontekście fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji i kultury;
FPL_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu historię Polski i Europy, a także zależności i relacje występujące między wydarzeniami i procesami historycznymi a dziejami języka, literatury i kultury polskiej;

Kod	Treść
FPL_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie główne uwarunkowania wiedzy o kulturze, jej systemach i społecznych obiegach, regułach komunikacji społecznej, także w odniesieniu do społeczno-kulturowej roli odgrywanej współcześnie przez nowe media komunikacyjne;